

Thema: Grenzen en bruggen – Migratie

Onderdeel 3: Berichtgeving in de media over migranten en migratie

Wat is het eerste dat in je opkomt bij de woorden 'migranten' en 'migratie'? Vaak is je denkwijze al beïnvloed door wat je hierover op tv en internet en in de kranten hebt gezien of op de radio hebt gehoord. De media zijn altijd van grote invloed geweest op wat het betekent om migrant te zijn en op hoe anderen op migranten reageren – zowel in positieve als in negatieve zin.

N.B.: dit onderdeel bevat links naar websites zoals YouTube. De informatie op externe websites kan veranderen en moet worden gecontroleerd om er zeker van te zijn dat zij voor de leerlingen geschikt is.

Leerresultaten van dit onderdeel

De leerlingen zullen leren:

- dat de media niet altijd het totale plaatje laten zien en dat 'de bredere context' soms ontbreekt
- dat berichtgeving soms vooringenomen en niet altijd neutraal is
- dat het gedrag en de opvattingen van mensen door berichtgeving kunnen worden beïnvloed

Bronnen

- Bron 12 Fragmenten uit artikelen
Bron 13 Karikaturen

Klassikale activiteit 1: De kracht van woorden

Door taalgebruik in de media kunnen opvattingen in zowel positieve als negatieve zin worden beïnvloed. Dit houdt in dat berichten in de media altijd met een kritisch oog moeten worden gelezen. Journalisten en andere commentatoren verspreiden ideeën die van henzelf of van anderen kunnen zijn. Hun woordkeus is er vaak op toegespitst de lezer te overtuigen of voor zich te winnen. Als mediaconsument moeten we altijd alert zijn op wat ons verteld wordt en wat het standpunt is van de persoon of organisatie die de boodschap overbrengt.

Verdeel de klas in 3 of 4 groepen van ongeveer gelijke grootte. Wijs in iedere groep iemand aan die de standpunten van de groep noteert en ze aan het eind van de oefening presenteert. Deel bron 12 uit. Deze fragmenten uit eigentijdse Europese kranten of nieuwssites gaan over migranten of over kwesties op het gebied van migratie. Leg de leerlingen de volgende vragen voor:

- Wat zijn in deze artikelen de heersende houdingen ten opzichte van migranten en migratie?
- Welke woorden of zinnen gebruiken de schrijvers om de emotionele impact te vergroten? Omcirkel ze.
- Welk effect zouden deze artikelen kunnen hebben op de publieke opinie?

Klassikale activiteit 2: Wat de media ons niet vertellen

Bij berichtgeving in de media over migranten wordt vaak niet het volledige verhaal verteld. Slechts een klein percentage migranten heeft de middelen om een vlieg- of bootreis te boeken, een baan te vinden en een soepele start te maken in de nieuwe woonplaats. De meeste migranten vluchten voor oorlog of vervolging, moeten een hoge prijs betalen voor een gevaarlijke en moeilijke reis en hebben niet de mogelijkheid vooruit te plannen om een nieuw leven op te bouwen in een ander land. Voor velen die streven naar een vluchtelingen- of asielstatus, is het bereiken van hun bestemming slechts het begin van een ander, net zo moeilijk proces, aangezien ze vaak maanden, soms zelfs jaren, in detentiecentra onder vreselijke omstandigheden moeten afwachten tot er een besluit over hun status wordt genomen. De lichamelijke en emotionele tol van deze werkelijkheid wordt in de media zelden volledig belicht.

- Laat de leerlingen het onlinespel van Amnesty International spelen, zodat zij meer inzicht kunnen krijgen in de kanten van een migrantenbestaan die in het nieuws misschien niet aan de orde komen.

<http://www.playagainstodds.ca/>

- Vraag de leerlingen vervolgens zich in te beelden dat zij journalist zijn. Geef ze de opdracht een kort artikel te schrijven (1 pagina) over de ervaringen van een net door hen geïnterviewde migrant die in het land is aangekomen. Vraag ze hierbij aandacht te besteden aan aspecten als de redenen voor vertrek, afscheid van familie, de reis zelf, de aankomst op een nieuwe plek enz. Indien uw klaslokaal van de benodigde technologie is voorzien, laat de leerlingen elkaars verhalen dan filmen zodat de rest van de klas ze kan bekijken. Organiseer ter afsluiting een groepsdiscussie over hoe de inhoud van wat zij hebben geschreven of gefilmd de opvattingen van het publiek kan beïnvloeden.

Klassikale activiteit 3: Karikatuur en stereotype – de gevaren van weergave in de media

In de media worden karikaturen vaak gebruikt om commentaar te leveren op – en soms om de spot te drijven met – mensen, situaties en gebeurtenissen. Karikaturen springen in het oog, moeten humoristisch zijn en brengen hun boodschap rechtstreeks over. Toch worden ze al eeuwenlang ook gebruikt om bepaalde groepen mensen te vernederen en bekritisieren. Karikaturen dragen vaak bij aan de stereotypering van personen of groepen.

Deel bron 13 uit aan de leerlingen en leg ze de volgende vragen voor:

- Welke boodschap moesten deze afbeeldingen destijds overbrengen?
- Welke effecten zouden deze afbeeldingen hebben gehad op hun publiek?
- Wat zou de verspreiding van dergelijke afbeeldingen hebben betekend voor migranten?

Laat de leerlingen voor het laatste onderdeel van deze activiteit een anti-discriminatieposter ontwerpen die in openbare ruimten kan worden opgehangen om het grote publiek te helpen de benarde situatie van migranten beter te begrijpen en ze in een positiever licht te zien.